

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezérség hivatalos közleményei, irányczikkek, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

HIVATALOS ROVAT.

Bem tábornok ur, Szeben bevétele után következő tartalmú proclamatiot bocsátott e' város lakosaihoz.

S Z E B E N L A K O S A I !

A' magyar hadsereg azért jött, hogy megmutassa, mikép ti armánynak vagytok játszólapdája. Mozgalmaitek vezetői és gyalázatos hírlapjaitok a' magyar hadsereget csupa népsöpredékből álló föllázadt csoportnak nevezik, mellynek nincs más célja, mint rabolni, égetni és gyilkolni. Szászrégent hozzák fel mindig például; pedig Szászrégent nem a' magyar hadsereg égette föl és rabolta ki. Azon szász városok, mellyek a' magyar hadseregnek fegyveresen ellent nem állottak, meg lönek kimélve; így Besztercze, Medgyes, Segesvár és Szászváros.

A' magyar hadsereg, fegyverrel kezében tartós, 's a' polgári szabadságon alapuló békét akar kivívni a' magyar királyság határai között, miután a' király által szentesített törvények, a' leggyalázatosabb armánykodások következtében megsemmisítették és kigunyoltattak. Magyarországon minden honpolgár, nemzet- és vallás-különbség nélkül egyenlő szabadságot kell hogy élvezzen; ezért mondott le a' nemesség előjogairól 's lett a' paraszt, a' hűbéri tartozások eltörlése által szabad polgárrá emelve.

A' magyar hadsereg az önkény, a' katonai és tiszturalom ellen harczol. Ezért a' kényuralomhoz szitók, a' császári katonaság és a' hivatalnokok legesküdtebb ellenségei.

A' magyar hadsereg a' közös népszabadságért harczol, ezért küzdenek soraiban mindenféle népfaj ivadéki, mi által egyszersmind az európai népszabadság előharcosául lön fölszentelve.

A' magyar hadsereg előtt szent a' békés polgár személye és vagyona. Ha sergeim nem kényserülnek az általatok emelt torlások megett orosz szuronyokon és ágyukon áttörni utat magoknak, ha nem kellett volna a' várost rohammal bevenniök; ezt magatokon is tapasztalhattátok vol-

na. De a' győző harczi elkeseredésének az első órákban nem lehetett gátot vetni. Mostantól fogva azonban a' legszigorubb parancsokat adtam ki, hogy a' tulajdon megkiméltessék.

Ti, orosz segítséget hivatok. Ez reátok egész Európa előtt a' gyalázat, ügyünkre pedig a' jogosság bélyegét ütötte. Ez nem lehetett az erdélyi őszesz szászoknak kívánata, kik kevéssel ezelőtt olly orosz gyűlölők valának. Ez aljas tett vádja alól csak annak nyilvános viszszabuzása által tisztithatjátok ki magatokat.

A' magyar kormány, melly minden multa a' feledés fátyolát veti, biztosítja hivatalnokaitok szabad választását. Válaszszatok olyanokat, kik érdekeiteket jobban tudják védeni.

Egyetlen meneküléstök a' Magyarországgali egyesülésnek elismerése és jóváhagyása. A' választás nem lehet nehéz a' polgári szabadság és kancsuka között, mert hogy mi célja az orosz pártfogásnak tapasztalni fogtátok volna. És azt is tudhatjátok már, milly jól ment volna dolgotok, ha nemzetiségtök és politikai léteztök, a' magyar helyett mivel titeket elrettenteni kísértettek, az oláhokéban olvadt volna föl.

En nem maradhatok itt; tovább kel folytatnom hadi munkálataimat. De valamint az általam kihirdetett közbocsánatot még a' vandal oláhok irányában is megtartottam, úgy irányotokban is meg leend tartva ha valahára észre tértek 's valamint a' katonai befolyásról, mely kisajtól, úgy az orosz interventioról, mely e' fölött rátok mint németekre gyalázatot hoz, lemondatok. Ez elhatározástokban egész erőmmel gyámolítani foglak 's csak töletek függ hogy barát vagy ellenség képen térjek e' vissza.

Ti oláhok is jozanodjátok ki, üzzétek el csábitóitokat, csatlakozzatok a' magyar kormányhoz és szabadelvü alkotmányhoz mely nektek szabadságot és birtokot adott, minél többet senkitől sem kívánhattok, ellenben mindent, magát az életet is elveszthetitek.

Csak így eszközölhetünk békét melly a' polgárháboru által egészen kisajtolt 's a' legborzasz-

több gyilkolások által irtozat színhelyévé süllyedt hazátoznak annyira szükséges.

Szében főhadi számlás Mart. 12. 1849.

Bem J.

fővezér.

Felsőbb parancs következtében — hogy a' szenvedő harcosok irányában olly annyira résztvevő közönség meggyőződjék, mennyire van méltó kezekre bízva sinlódó bajtársaink ápolása: itt alább közöljük a' bár mikor, mindenki által szemlélhető hadseregi kórház anya-könyvének jelen év januar hó elsejétől mai napig rugó kivonatát. — 'S hasonlót teendünk gyakrabban csak azért is, hogy némelly álarcos gyanusítók kétértelmű rágalmai által, se a' legernyedetlenebb bizalommal működő orvosi személyzetet ne érje méltatlan szenny, se a' közönség gaz koholmányával ámitva ne legyen.

A' magyar hadsereg középponti kórháza Kolozsvárrt.

Közegéségi-Allapot,
január hó 1-ső napjától martius 19-ig 1849.

Kimutatás.	Betegek.	Beteg ápolók.	Igazgatói és orvosok.
Volt a' létszám januar 1-én	222	50	10
azóta szap.) a' csapatokból	1060	40	3
) más kórházakból	180	—	—
Összeg	1462	90	13
) halál által	61	—	—
kevesbült) elszökött	2	—	—
) megegészesedve	—	—	—
) kibocsáttatott	1042	—	—
Fogyatkozási öszszeg.	1105	—	—
Tehát marad a' mai napi létszám	357	90	13
Mai napi kimutatás:			
) Gyal. honv. zászló-)			
) aljaktól	263	10	9
Csapat) lovas — —	24	—	—
különb-) Tüzér és más kar.	11	—	—
ség sze-) Különb. nemz. örök	5	—	1
rint) Gyalogok (az ellen)	6	—	—
) lovasok (féltől)	48	80	3
Összeg	357	90	13
A' fenebbi létszám betegségi fajok szerint sorozva.			
Harcban sebesültek	129	—	—
Lázás heveny bajok	122	—	—
Kütegek	3	—	—
Vegyes idült bajok	28	—	—
Szembajjal sinlódók	5	—	—
Rühesek	7	—	—
Bujasenyvesek	40	—	—
Fagyottak	4	—	—
Vegyes külső bajok	13	—	—
Gyógyithatlanok	6	—	—
Összeg	357	90	13

Egyetemes öszszeg 460.

'S mind ehez tekintetbe véve, hogy mily év és időszakban 's a' viszonyokhoz képeest mennyire marczagolt lényekről adunk itt számot: itélje meg nem egy ólalkodó pimasz, hanem tiszta keblű szakértő férfi, vajjon büszkék lehetünk-e bémutatott sáfarkodásainkra.

Kolozsvárrt, mart. 19. 1849. Kellér R.

kórház parancs. százados.

az irt kórházak igazgató orvosa,

dr. Nagy százados

XI-ik zászlóalji főorvos.

A' bár melly vidékből a' szabad csapatok által ide hozandó marhák és portékák fölötti itélet-tételre felállított választmány Elnöke: Lészai Lajos korm. tanácsos. Tagok: Fülei István korm. titoknak; Szabó Károly; Schilling János; Szigethi Zsigmond tollv. irnok. Árvereztető biztosok: Pataki József aligatató; Deaién Elek; Balássi József százados, mi ezennel közhírré tétetik. Kolozsvár, martius 19. 1849.

Nem hivatalos rész.

Kolozsvár, mart. 19. Ma ismét ünne-
pünk volt, József napját ünnepeltük, az erdélyi magyarok megszabadítójának, szabadságunk megváltójának, az erdélyi reactio szörnyeket pusztító Herculesünknek a' hős Bemnek neve napját. Tennap estve nagyszerű kivilágítás volt, az egész város fényárban úszott két-három gyertyát lehetett látni a' legszegényebbek ablakaiban is, sőt különösen e' célra öntött nemzeti színű gyertyákat is láttunk; a' nevezetesbb épületek erkélyein anynyi mécs világitott a' menynyi csak elférhetett, nem ugy mint máskor a' parancsolt név-
ünneplésekkor a' lehető legritkábban, szépen volt különösen a' városház erkélye kivilágitva, az erkély felett fénykörözve e' felirás volt meszszirol olvasható: „Hős tábornokunk Bem József éljen“ 's még következő vers:

„Bemünk vezérünk Erdélynek mindene mostan,
Küzdjed nagy bajaok, vívd diadalmi csatád.
Erdély, Kossuthunk 's a' nagy isten áld
(meg így egykor,

'S küzdés szép díjul lesz Európa szabad.“

Két fáklyás menet is vonult ú czáinkon végig, egyikben a' fáklya vivők inkább polgárok, a' másikkban katonák, mindkettő a' rendkívüli hideg daczára temérdek néptől kísérve, országos biztosunk előtt tisztelgett először mind a' kettő, ki szives volt megigérni, hogy ugy is reggel tábornokunkhoz utazván megviendi kedves öregünknek a' város e' szives tisztelgését. A' zene karok mind magyar és lengyel darabokat játszottak, éljenzett, tánczolt a' nép 's katonaság vegyesen 's a' magas lelkesedés köszöntő verseket is rögtönzött. Ma reggel minden

fegyveres kiállott, még a' fapuskás kis gyermekek is, volt sor és ágyú lövés 's mind anyoyiszor harsogó éljenzés, hasonlatos a' vihar döngéséhez. Sok lengyel legiobeli 's a' derék hg. Voronyeczki is emelték jelentőtkkel a' kedves ünnepélyt. Estve a' színházban ugyancsak ünnepelt hősiink tiszteletére Koczebue Benyovszkiját adták, kedvencz szindarabját dicső tábornokoknak. A' darab végével, a' hősi tábornok élet nagyságu képét, hadi jelképes csoportozatok közepette, mellyeken a' nagy hadvezér győzelmei (Medgyes, Piski, Szeben 'sat.) voltak körjegyezve, szemlélték gyönyörű transparentben 's görög tűz világánál, mi alatt a' színházi őszies karszemélyzetj Vörösmatti szózatát 's az ismeretes lengyel népdalt éneklé. A' színház zsufolva volt 's a' kellemesen élvező közönség-kitörő lelkesedéssel élteté ünnepelt tábornokát. Kolozsvár örült a' név napot köszöntő szokásnak, hogy alkalmat vehetett érzelmeit, avagy csak leggyengébb árnyéklatban külsőleg is kifejezhetni. Voltanak parancsolt szertartásos ünnepléseink bővében, mellyek leszereplése mellett sziveink hidegek maradtak, ez a' tiéd szívükből forrott ki. József napja ünnep napunk marad mindég nekünk. Kolozsvár 's általában Erdély magyarsága te neked köszöni életét, szabadságát, mindenét. Isten áldja 's még soká tartson meg hazánknak 's hazádnak 's isten áldja meg 's éltesse sokáig az is ki téged nekünk küldött.

Kolozsvár, mart. 19. Mai napon tisztelt tábornokunk Bem József név ünnepén kedvem jövé az ő becses életéért fohászokdni, e' végre a' külső ünnepélyről d. e. 10 órákor az ugynevezett székes egyházba mentem. Ám de beléptemkor igenis kellemetlen meglepetésem volt 's nemcsak nekem, de a' közönségek is, mert a' helyett, hogy életéért mondanánk imát szívünk mélyéből, a' halál symbolumát kellett látnunk a' nagy oltár mellett, hol a' helybeli plébánus ur még két pap kíséretében halotti ruhába öltözködve, halotti misét szolgáltatta! Éa 's még több keresztények megbotránkozva futának ki a' templomból, 's midőn ez iránti indignatiomat egy mellettem elmenő urnak nyilvánítám, azt válaszlá, miként ő azon nem nagyon csodálkozik, mert midőn martius 15-kén a' nemzet nagy ünnepén a' barátok praesidense, egy ritka jó magyar, a' barátok templomában „te deum“ot tartott volna, ez a' pecsovics plébánus maga elibe idézte 's kérdőre vonta: ki rendeletéből tartotta legyen a' „te deum“ot? mire a' praesidens azt válaszolta, „miként azt neki őnmaga szíve parancsolta, 's avval a' plébánus urnak mi baja sincs.“ Éljen a' becsületes magyar praesidens! Hejh! mondá nekem e' napokban egy alma áruló banya, beh sok pecsovics van Kolozsvártt minden rendben 's minden nemben! hiszem 's

tudom is, válaszlám neki, én magam is láték tegnap egy ifju hölgyet, ki Szeben megvétele hírére fejét gyász szalagokkal rakta meg; isten bocsássa bűneit szegény fejének! Id. F. S.

Nem fraternisálhatok a' honvédekkel, mondá egy magyar, 's Erdély egyesült testvérhooban birtokos gróf.

Ugyan gróf ur feleljen meg arra, miért nem fraternisálhat a' honvédekkel, talán olly tisztátalan lény a' honvéd, miszerint az bépiskolná gróf urat fraternisálása által? Nem gondolnám, mert a' honvédek egészen különbözik nyavalyája az önétől, a' honvédé ragaszkodó nyavalya nemzetéhez, hazájához, alkotmányához, mellyért kész minden percben vérét, életét fölaldozni; az öné pedig gróf ur inkább ragadós; — az igaz, mind a' kettőnké a' vérben rejlik, csak hogy a' honvéd nyavalyáját a' a' vér tisztasága, az önét pedig annak tisztátalansága okozza, az első lelkesedést, míg a' másik csüggedést táplál.

Vágy talán, mint ön nyilvánítá többek előtt, ezen szavakkal: „én most már honvéd nem lehetek, mert (a' fekete sárga időben) már tiszt voltam a' huszároknál,“ de gróf ur, haöntilly csekélységek is tartóztatják, mint fiatal, nőtlen, 's katoná viselt embert hazájának, nemzetének szolgálatot tenni, most jelen körülmények között, akkor önről tisztán, 's nyíltan kimondjuk: miszerint rossz hazafi; de más oldalról önmaga gróf ur oka annak, hogy a' honvédeknel nem lett egyszerre százados, már pedig sárga-fekete hadnagyból egyszerre honvéd századosnak lenni, előttünk csak nem feltünőbb, mintha a' piskii hidaál, vagy Szeben alatt, dicső tábornokunk Bem által, egy köz-honvéd, ki jelesen tünteté ki magát, egyszerre századosá neveztetik ki. Ön pedig Gróf ur minden kitüntetés nélkül lehetett volna, ranggal, vagy nem ranggal, bizonyal nem is tudjuk, quietált fekete-sárga hadnagyból, egyszerre honvéd százados. De nem tudta őa még akkor becsülni ezen előttünk, sokkal nagyobb állást, egy grófénál — mert azt önnék a' születés adta, minden érdem nélkül, de a' honvéd dicső nevet és századosi rangot, vérrel és élet feláldozással szokták megnyerni, még pedig a' legszentebb célra áldozva azt.

Gróf ur! hogy talány ne legyen ön előtt, miként lehetett volna könnyen honvéd százados, más alkalommal tudatni fogjuk önnel.

Két bihari honvéd.

Wyilatkozat Azon városunkban terjedő hirt, miszerint a' helybeli evang. luth. egyház tanácsai gyűlés alkalmával, a' mikor is a' haza oltárára teendő ágyuk öntésére kívántató harangok

adattatásáról volt szó, csupán egyedül én ellenem volna a' jó czélt: ezennel alacsony rágalomnak nyilatkozatom, anyyival is inkább, mivel a' fennevezett gyűlésben jelen nem is voltam. Kolozsvárt martius 19-kén 1849-ben.

Kaiser János,
tartom. főszámvevő tiszt.

Hogy R. O. tekintetes Kaiser János ur a' fennirt consistorialis gyűlésben jelen nem volt, bizonyítanak az alólirtak is. Kolozsvárt, martius 19-dikén 1849-ben.

Herrmann Sámuel,
ekklézia curátora.

Hintz György,
helybeli ev. luth. lelkész.

Kiadó nyárilak.

(3) Külsőfarkas utczában mindjárt elől jobb kézre, az úgy nevezett szőlősi kert, a' mostan következő Szentgyörgy naptól kezdve, bérbe kiadó. Elvan látva a' szükséges épületekkel, az udvaron jó vizü szivárványos kuttal, — egészséges levegőjü 's nyárilaknak kényelmes.

Ugyan ottan 3. éves gesztenyefa- és oltott szomoru Körösfá is nagyon eladó.

A' kivenni szándékozó értekezhetik belsőmonostor utczában a' 174. szám alatt lakó tulajdonossal. (3)

KIADÓ SZÁLLÁS.

(3) Külső-Tordautczában egy 2 szobából, konyhaból, pinczéből, és fás-kamrából álló szállás minden órán bérbe kiadó. Értesítést vehetni iránta Krizbai Miklóstól. (Szállása: K. monostorutca, Halmágyi-ház. (3)

HASZONBÉRI HIRDETÉS.

(2) Özvegy Farkas Jánosnének Dobokamegyei, R. Kereszturi részjósága, mely áll m. e. 600 véka ösz, 25 véka tengeri vetés 150—200 sneker széna termő, jól trágyázott földekből, részekből, jó lakó ház, 2 malom 2 fogadó, só árulás, 15 majoros házból; f. hó 21-én a' hely szüen 2 évre, haszonbérbe fog, akár egészben akár a' ki venni szándéklók tetszése szerint el darabolva ki adatni, béres szekerek, ökrök, gazdasági szerekkel, 's jeen évre öszi vetéssel bőven ellátva. (1)

(3) Belsőszolnok megyében, Bethlenben egy lakó-és gazdasági épületekkel jól ellátott, részjóság, f. évi Szt. György napjától kezdve, egy vagy több évekre, haszonbérbe kiadó. Bővebb értesítést vehetni Kolozsvártt belső közép utczában a' Barraház felső emeletében, — Dézsen a' patikában. (3)

(3) Egy most tavaszszal 5 éves — jámbor, bár ki által fejhető BIVAL, bornya nélkül ELADÓ. — Bővebben értekezhetni iránta a' királyutczában a' 41-ik szám alatt. (3)

(5) Az idősbb gróf Bethlen János, apanagyfalusi udvarában több, 827-től 834-ig és más évekről való ó borok jutányos áron kaphatók. Értekezni lehet irántuk itt helyben; belsőmonostorutczában a' 193. szám alatt háznál. (6)

KIADÓ SZÁLLÁS

(2) N: Horváth Dániel háznál földszint négy szobájú, utczára rugó tökéletes commoditás Sz. György napon tul bérbe kiadó, a' miről értekezni lehet az O-várba 289 szám alatt. (3)

(3) Kolozs-megyében — M. Gorbón, és M. Nádason, — csendes helyeken — szorgalmatos ügyes mezeigazdatiszt kerestetik, — jelentheti magát Kolozsvártt belső közép utczában az 525 szám alatti ház tulajdonosnál, akár a' szerkesztőségél. (3)

ELADÓ HÁGÓ MÉN.

(3) Egy ¼ vér Despaesch faj mén, mely 15 marok 3 hüvely magos, piros pej szörü, és hat éves, elado. A' venni szándékozó akár kész pénzért, akár más alább rendü anynyi értékü lovakért, akár pedig használható járnas szarvasmarhákért magáéva teheti A' ménlő látható Belsőszolnokban Sz: Benedeken a' Kornis Gáborl udvarában, vagy ha a' venni szándékozó kívánja itten Kolozsvártt. A' feltételek iránt értekeződhetni magáva, a' tulajdonossal itten Kolozsvártt a' dr. Pataky háznál vagy Sz: Benedeken. (3)

Eladó Jóság.

(3) Nemes Kolozsmegyében fekvő Nagy Ida helységében Tekétől ½ Besztertzétül 2 ½ ora távulságra eső következő kiterjedésü jóság örök áron eladó: Az udvari helynek kiterjedése 12 hold 1066 □ öl. minden gazdasági épületekkel ellátva. Jelenleg a' lakó épület a' rabló oláhok által el pusztitva. Szántók 469 hold 433 □ öl. Kaszállók 187 hold 1468 □ öl Erdők 481 hold 231 □ Szőlők 16 hold. Öszvesen tehát 1166 hold 1593 □ öl birtok. Legjobb minőségü legelő. Tói és patak malom. A' 12 holdnyi udvari területen 10 szellér ház gés azon kívül 10 hurubás cigány. Felszabadított 75 egész antiqua után várandó kár potlás. Venni szándékozó bővebb utasítást kapnak Kolozsvártt ezen hirlap szerkesztőségénél vagy Dézsen ügyvéd Incze Ferencz urnál Ezen jóság Sz: György naptól fogva bérbe kiadandó. (3)

Kiadó szállás.

(3) Belső magyar utczában a' 402. szám alatti háznál több osztályu szállások, a' következő szent-György napon kezdve bérbe kiadók. Értekezhetni lehet ott helyben a' ház tulajdonossa. (3)

(1) Haszonbérbe kiadó jóság: vagyon Apahidán Kolozsmegyében; Kolozsvárttól egy orányira a' Dézs felé menő országutban. Ellehet vetni egy fordulóra hét-nyolcz száz vekát. — Kaszállója minden évben használható a' szamos téren m. e. 80-100 szekérre való. Bővebben értekezhetni a' belső Tordautczában Macskási háznál Szilvási Miklóssal. (3)

(1) Folyó hó 22-én reggeli 9 orakór Kolozsvártt a' szabadság téren, az állomány részéről, több fekete-gubák, szörnadrágok, bőr ködmönök, és sapkák el árverezendők lévén: a' venni szándékozó ezennel felszólíttatnak. (3)